

הכנת "עמוד טוביה"

"עמוד טוביה" מאפשר גידול של צמחים באופן אנכי. היתרון העיקרי הוא גישה נוחה לטיפול בצמח למי שמתקשה להתכופף. יתרון אחר הוא ניצול מיטבי של השטח, שחשוב בייחוד בגינות קטנות. בנוגע לתותים, רווח נוסף טמון בהגנה על הפרי ממזיקים, כיוון שהוא תלוי באוויר ואינו נוגע בקרקע.

החומרים הדרושים:

- צינור PVC באורך של כ-2 מטרים (אפשר למצוא חלקי צינור שאין בהם צורך באתרי בנייה)
- 2 מוטות ברזל באורך של כ-1 מטר (אם לא מוצאים במזבלה, אפשר להשתמש בברזל בניין)
- 8 מוטות ברזל בצורת פרסה באורך של כחצי מטר
- אדמת שתילה מנוקזת היטב מעורבבת עם קומפוסט
- תותים (אפשר גם צמחים סוקולנטיים, פרחי עונה נשפכים, צמחי תבלין ועוד)
- צינורית טפטוף בקוטר 8 מ"מ
- צינור בלא טפטפות בקוטר 16 מ"מ
- אביזר השקיה שיחבר בין הצינורית לצינור
- סגר לצינורית
- בד יוטה (אפשרות)
- חוט פשתן (אפשרות)

כלי עבודה:

- מקדחה
- מקדח כוס
- מכוש
- פטיש
- פלס
- מספריים
- מזמרה

- מחורר (כדי לחבר בין הצינור לצינורית)
- כף שתילה

בטיחות:

- נעליים סגורות
- משקפי מגן
- כפפות

תיאור התהליך:

1. מיקום – נתבונן בגינה ונחליט היכן נכון למקם את העמוד מבחינת ההתאמה לאנשים: גישה נוחה לעמוד ומיקום שלא יהווה מכשול.
2. בחירת הצמחים: בתכנון הצמחים ששותלים ומיקומם על העמוד, אפשר להתחשב בכך שחלק מן העמוד חשוף יותר לשמש. כמו כן, יש להביא בחשבון שהצמחים בתחתית העמוד יקבלו יותר מים מן הצמחים שבמעלה העמוד.
3. חירור הצינור – קוטר החור שנעשה בצינור ואף המרווחים בין החורים יהיו על פי גודלו העתידי של הצמח שנשתול. אם החור יהיה גדול מדי ביחס לצמח, תישפך האדמה מן הצינור החוצה. בעזרת מקדח כוס נחורר את הצינור. בעזרת שופין נשייף את השבבים שנותרו אחרי הקדיחה.

בשלב ה"ל יש להשתמש במשקפי מגן, אטמים וכפפות.

4. לייצוב העמוד – בתחתית הצינור נסמן שתי נקודות זו מזו (קוטר) במרחק של כ-3 ס"מ משפת הצינור. בניצב אליהן ובמרחק של כ-7 ס"מ משפת הצינור נסמן עוד שתי נקודות.
5. נחורר חורים בנקודות המסומנות, שדרכם יוכלו לעבור שני מוטות הברזל בניצב זה לזה.
6. נשחיל את המוטות.
7. השקיה – בבסיס הצינור נקדח חור שדרכו יעבור צינור ההשקיה. נשחיל את צינורית ההשקיה בתוך הצינור.

8. במקום שבו נמקם את העמוד, נחפור בור בעומק של כ-40 ס"מ וממרכזו נחפור תעלות בצורת צלב למוטות הברזל.
9. נעמיד את העמוד במקומו ונוודא שהוא ניצב לקרקע. המהדרין ישתמשו בפלס.
10. כדי לקבע את העמוד נתקע בעזרת פטיש את 8 הפרסות באדמה, שתיים בכל קצה של מוט. נוודא שהעמוד חזק דיו. אם לא, נוסיף עוד פרסות או נעמיק את החפירה.

11. נכסה את הצלב באדמה.
12. נסגור את הקצה העליון של הצינורית שבתוך העמוד. את הקצה התחתון, שמחוץ לעמוד, נחבר לצינור 16, סמוך לבסיס (אפשר להשתמש בצינור 16 גם בתוך העמוד).
13. נפתח את הברז ונבדוק שאין נזילות ושהמים אכן עולים עד לקצה העמוד.
14. לשיפור מראה העמוד – לפני השתילה נעטוף את העמוד בבד יוטה ונקשור בחוט פשתן. בעזרת מספרים נחשוף את החורים בעמוד.
15. אפשר להתחיל לשתול – נרטיב קלות את אדמת השתילה. בשלב זה נדרשת עבודת צוות: בהדרגה נתחיל למלא את העמוד באדמה הרטובה, כאשר אחד מתחיל לשתול בבסיס העמוד ועולה מעלה, והאחר, בתיאום עמו, ממלא את האדמה מלמעלה.

רעיונות נוספים:

אפשר להכין "משפחה" של עמודי טוביה: ממקמים עמודים בגבהים שונים זה לצד זה.

חיבור של עציצי פלסטיק מעוטרים לקורת עץ אנכית בעזרת ברגים.